

ÖSSZEHASONLÍTÓ BÜNTETŐ-ELJÁRÁSJOG, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KÜLÖN ELJÁRÁSOKRA

NAGY ANITA*

„A hazai büntetőeljárás szabályai összhangban vannak az EU normáival. Arról, hogy mi lesz a további átalakulások iránya, ma még nem tudunk megalapozott véleményt mondani... Nem akarok jósolni, nem tudom a büntetőjog és a büntetőeljárás területén az EU akar-e és képes-e jogegységesítést szorgalmazni, de akár így, akár úgy van, egyelőre ebbe semmiféle beleszólásunk nincs. Magunknak azonban tudnunk kell majd amikor eljön ennek az ideje választani.”¹

Addig is tekintsük át az eljárást gyorsító rendelkezéseket az EU egyes tagországaiban, különösen Olaszországban, Németországban, Ausztriában és Lengyelországban.

Az eljárást gyorsító rendelkezések büntetőeljárásbeli szerepe nem mindenhol került egyformán elfogadásra, voltak szerzők, akik kifejezetten elleneztek a büntetőeljárások időtartamának rövidülését. Ide tartozik a korábbi szovjet szakirodalomból ismert, M. Sztrogovics neves büntetőeljárás-jogász, aki kifejtette, hogy a „processzuális ekonómia” mint elv nem létezik. Perökonómiai szempontok miatt nem lehet feladni a garanciális szabályokat. Döntő jelentőségűnek tartotta a szovjet büntetőeljárás fejlődésének elvi irányát, amely véleménye szerint az eljárási formák egységesítésében nyilvánul meg. Szerinte az ügyeket nem lehet egyszerűekre és bonyolultakra felosztani, sőt elfogadhatatlan még maga a gondolat is az „egyszerű, világos” ügyekről, a „nyilvánvaló bűncselekményekről” mivel az ilyen értékelés a bírósági elbírálást megelőzően szubjektív, és előítéletet eredményez az ügy elbírálásánál. Álláspontja szerint a differenciálás elvileg megengedhető, de csak az eljárási garanciák fokozása, kiszélesítése irányában. Az egyszerűsítés károsan befolyásolná a büntetőügyek kivizsgálásának minőségét. M. Sztrogovics

---

* DR. NAGY ANITA

egyetemi docens

Miskolci Egyetem ÁJK, Büntető Eljárásjogi és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék
3515 Miskolc-Egyetemváros

¹ Király T.: A magyar büntető eljárásjog fél évszázados történetének vázlata. Belügyi Szemle, 2003/1. sz. 37. o.

különösen a bírósági eljárás tekintetében ellenezte az egyszerűsítést, eleve elfogadhatatlannak tartva minden ilyen irányú javaslatot.²

Ugyanakkor a mostani európai trend az, hogy az igazságszolgáltatás egyre növekvő terheire reagálva, számos országban a törvényhozás arra kényszerült, hogy gyorsított eljárásokat vezessenek be. Erre utal Bárd Károly is, aki kifejti: "A nyomozás/vizsgálat szakaszában sok helyütt áttörik a legalitás elvét, azokban az országokban, amelyekben az opportunitás elve már elfogadott, ennek hatókörét bővítik. Az eljárás gyorsításának, a bíróságok tehermentesítésének szándéka tükröződik a „normál” eljárástól eltérő processzuális formák, köztük a konszenzuális eljárások terjedésében is."³

I. Olasz modell

A korábbi olasz Büntető Perrendtartás 1930-ból származik és a nyugat-európai büntető-eljárásoknak azt a modelljét követi, amely a francia Code d'instruction criminelle-t vette mintául.⁴

1989. október 24-én új büntető perrendtartás (*Codice di procedura penale*) lépett hatályba, ami a korábban létező (Codice Rocco) váltotta fel. Az új olasz büntetőeljárás törvény neve: "Nuovo Codice di Procedura Penale" 447/1988.

Mivel a korábbi törvényhez képest a főeljárás terjedelmesebbé vált, ezért a reformtörvényhozás külön eljárásokat vezetett be, amelyek a bíróságok tehermentesítését célozták, és amelyeket messzemenően a konszenzuális elemek jellemezték.⁵

A törvény két fő részre, ezen belül összesen 11 könyvre tagozódik:⁶

az első rész az eljárás statikus elemeit mutatja be,

a második rész a pert dinamikusságában szabályozza a nyomozástól kezdve az előzetes tárgyaláson keresztül az ítéletig. Az alapeljárás mellett felöleli a külön eljárásokat is.

---

² Vajda A.: Az előállítás intézménye, avagy az ügy bírósági szakot megelőző előkészítésének jegyzőkönyvi formája a szovjet büntetőeljárásban. Magyar Jog 1987/7-8. sz. 662. o.

³ Bárd K.: A büntető eljárási törvény tervezete az európai jogfejlődésben. Jogtudományi Közöny 1998/4. sz. 121-125. o.

⁴ Pusztai L.: A büntető eljárás reformja Olaszországban. Magyar Jog, 1986/3. sz. 244. o.

⁵ Honert, A.: Az olasz büntetőeljárás: egy reform továbbfejlesztése. Magyar Jog, 1994/11. sz. 295. o.

⁶ Pusztai L.: Az új olasz büntető eljárási törvény a hazai kodifikáció nézőpontjából. Magyar Jog 1991/4. sz. 236. o.

A törvény külön könyvet a hatodik könyvet rendel a külön eljárásoknak: Libro Sesto – Procedimenti speciali (Art 438-464) néven.

Olaszországban az igazságszolgáltatás tehermentesítése céljából összesen öt külön eljárás létezik, amelyek közül:

1. cím (Titolo I): Rövidített eljárás (Giudizio abbreviato) (Art 438-443)

A bíró a felek egyetértésével már az előzetes tárgyaláson ítéletet hoz, amely egyharmaddal alacsonyabb büntetést tartalmazhat a törvényben előírtnál. A terhelt így viszont lemond a fő tárgyalás biztosította jogi garanciákról. Így tehát a büntetőeljárás megrövidüléséért (a főtárgyalás mellőzésének eredményeként) és a bíróságok tehermentesítéséért a büntetés csökkenése a „jutalom”⁷

Ebben a témakörben számos olyan alkotmánybíróági döntés született, amelynek lényege, hogy a terhelt milyen feltételekkel nyerheti el a büntetés itt előírt csökkenését. Így például az Olasz Alkotmánybíróság 23/92.sz. döntésében az alábbiakat foglalta össze:

...az államügyész és a terhelt egybehangzóan rövidített eljárásra tett indítványt, az előtárgyalás bírója azonban főtárgyalásra utalta az ügyet. Az iratok tanulmányozása után arra a meggyőződésre jutott, hogy az iratokból kitűnő tényállás alapján még nem lehet dönten. Az Alkotmánybíróság az egyenlőségi gondolatra visszautalva, ebben a helyzetben is azt állapította meg: nem engedhető meg, hogy az előtárgyalás bírója dönthessen véglegesen a rövidített eljárás lefolytathatóságáról. Ellenkezőleg, a főtárgyalás bírójának lehetőséget kell adni arra, hogy a döntést felülvizsgálja, és adott esetben a büntetés csökkenését biztosítsa.”⁸

2. cím (Titolo II): Büntetés alkalmazása indítványra (Applicazione della pena su richiesta delle parti) (Art 444-448)

Az eljárás alanyainak aktív közreműködésével jöhet létre. Mind a terhelt, mint az ügyész kérvényezheti a bírónál a büntetési nem és mérték megjelölésével, hogy egyharmadával csökkentett helyettesítő büntetést, pénzbüntetést, vagy szabadságvesztést szabjon ki. Feltétele azonban, hogy az így kiszabott szabadságvesztés büntetés önmagában vagy pénzbüntetéssel együtt nem haladhatja meg a két évet.

⁷ Honert, A.: i. m. 295. o.

⁸ Honert, A.: i. m. 295. o.

3. cím (Titolo III): Gyorsított eljárás (Giudizio direttissimo) (Art 449-452)

Az olasz büntetőeljárás kódexben is található az úgynevezett „gyorsított eljárás” (giudicio direttissimo). Alkalmazásának célja a „drága” és hosszú általános eljárás korlátozása. Feltételei hasonlóak a magyar szabályozáshoz „...alapvető különbség abban jelentkezik, hogy a határidők lényegesen rövidebbek: a tettenéréskor elfogott gyanúsítottat 48 órán belül kell az ügyésznek az illetékes bíró elé állítania. Ha viszont az ügyész úgy látja, hogy ugyan viszonylag tiszta bizonyítási helyzetből indulhat ki, de a gyorsított eljárás rövid határideje a nyomozáshoz nem elég, indítványozhatja a közvetlen eljárást (giudicio immediato, 453-458. Art.), amelyben 90 nap áll rendelkezésre a nyomozás lefolytatására. Előzetes tárgyalásra ebben sem kerül sor, de bizonyítási közbülső eljárásra a szükséghez képest igen.⁹

4. cím (Titolo IV): Közvetlen eljárás (Giudizio immediato) (Art 453-458)

Tiszta bizonyítási helyzet követelményét írja elő a törvény. Mind az ügyész, mind a terhelt kérheti az eljárás alkalmazását. Az ügyész számára ebben az esetben 90 nap áll rendelkezésre a nyomozás lefolytatására. Tárgyalásra ebben az esetben sem kerül sor.

5. cím (Titolo V): Büntetőparancs (Procedimento per decreto) (Art 459-464)

Csak pénzbüntetéssel büntetendő bűncselekmény esetén alkalmazható az ügyész indítványára. Az így kiszabott büntetés a törvény által előírt büntetést a felére is lecsökkentheti, azonban el kell érnie az általános törvényi minimum értékét.

II. Osztrák modell

Az osztrák jogrendszer a hazai szabályozásra mindig hatással volt. Ez megfigyelhető az osztrák büntető eljárási törvény esetén is.

Az osztrák büntető eljárási törvény "Strafprozessordnung 1975, BGBl 1975/631 idF" XXX fő részből áll, amelyen belül külön fejezet foglalkozik az eljárást gyorsító intézményekkel, így:

- a büntetőparanccsal (Strafbefehl) Art 407-412;
- a rövidített eljárással (Beschleunigtes Verfahren) Art 417-420;
- távollévő terhelttel szemben lefolytatható eljárásról (Vom Verfahren gegen Unbekannte, Abwesende und Flüchtige) Art 412-428.

⁹ Puzstai L.: i. m. 236. o.

Ezek közül külön figyelmet érdemel ezen legutóbbi, amely szerint külön szabályozott:

- I. A vizsgálat során történő eljárás (Art 412-420).
- II. A bírósági tárgyalás során történő eljárást (Art 427-428).

I. rész: Eljárás az ismeretlen, a távollévő és szökésben lévő ellen a vizsgálat során (Verfahren gegen Unbekannte, Abwesende und Flüchtige während der Voruntersuchung) (Art 412-420)

Az I. részben a törvény mindazokat az eszközöket határozza meg, amelyeket a terhelt kézre kerítése érdekében kell igénybe venni. A távollévőnek, aki nem valószínű, hogy szökésben van, de büntett vagy vétség elkövetésével gyanúsítható (és elfogatóparancs nem bocsátható ki ellene), először a tartózkodási helyét kell kideríteni, és amennyiben a nyomozást követően az idézésre nem jelenik meg, akkor lehet elővezetési parancsot kibocsátani ellene (Art 413).

Az üldözés során a hatóságok nemcsak illetékességi területükön járhatnak el, hanem egész Ausztria területén belül (Art 415).

A törvény meghatározza a körözés alkalmazásának feltételeit (Art 416), továbbá a körözés kötelező tartalmi elemeit (Art 417, 418), amelyeket nem kívánok részletezni. A törvény biztosítja az eltávozás lehetőségét a távollévő vagy szökésben lévő gyanúsítottak, aki a biztos eltávozás ellenében kész az eljárás későbbi szakában a bíróságon megjelenni (Art 419, 420).

II. rész: Engedetlenségi eljárás a távollévő és szökésben lévő ellen (Ungehorsamverfahren gegen Abwesende und Flüchtige) (Art 427, 428)

Erre akkor kerül sor, ha a vádlott a főtárgyaláson nem jelenik meg, távollétében is le lehet a tárgyalást folytatni és ítéletet is lehet hozni. Semmisségre csak abban az esetben lehet hivatkozni, ha olyan bűncselekményről van szó, amelyben a terheltet már kihallgatták és szabályszerűen idézték. Az ítéletet egy erre kirendelt bíró közli, vagy a terheltet írásban értesítik. (Art 427 (1))

A terhelt távollétében a tárgyalást nem lehet lefolytatni, amennyiben a bíróság azt feltételezi, hogy a tényállás teljes feltárása távollétében nem lehetséges, és ekkor bíróság az általános szabályok szerint folytatja le az eljárást. (Art. 427 (2))

A törvény jogorvoslati lehetőségeket nyújt az ilyen ítéletek ellen (Art 427 (3)).

A fellebbezést (Einspruch) el kell fogadni, ha bebizonyosodik, hogy a vádlott valamilyen elháríthatatlan akadály miatt nem tudott megjelenni a tárgyaláson, ebben az esetben új tárgyalást kell kitűzni.

Amennyiben a fellebbezést visszautasítják, további jogorvoslati lehetőségeket említ az osztrák törvény. (Berufung, Nichtigkeitsbeschwerde) (Art 427 (3))

Több vádlott esetén, amennyiben az egyik vádlott távol marad, a többi jelenlévő vádlottal szemben az eljárást le lehet folytatni. (Art 428).

III. Német modell

A német büntető eljárási törvény 1987. április 7-én lépett hatályba (BGBl.III./FNA 312-2)¹⁰

A törvény nyolc könyvre tagozódik:

1. Könyv: Általános rendelkezések
2. Könyv: Az elsőfokú eljárás
3. Könyv: Jogorvoslatok
4. Könyv: Rendkívüli jogorvoslat
5. Könyv: A sértett szerepe az eljárásban
6. Könyv: Külön eljárások
7. Könyv: Különleges eljárások és bűnügyi költségek
8. Könyv: Felvilágosítás és iratbetekintés engedélyezése, eljárásokon átnyúló információknak különleges felhasználása, adatvédelem, tagállamokon átnyúló ügyészégi eljárási regiszter.

A német büntetőeljárást három egymást követő szakaszra bonthatjuk: Nyomozási eljárás, köztes eljárás, főeljárás.

1. Nyomozási eljárás

A nyomozás, melyet sokszor megelőző eljárásnak is neveznek, az ügyészség kezében van. Amint büntetendő, üldözendő cselekmény gyanújáról szereznek tudomást, felderítik a tényállást. Tehát nem tetszésük szerint alakul, hogy beavatkoznak-e vagy sem, a bűnüldözés sokkal inkább törvényi kötelezettségük (a legalitás elve érvényesül).

Csak meghatározott, a törvényben pontosan megjelölt feltételek esetén tekinthetnek el a további nyomozástól, adott esetben a vádemeléstől (részben a bíróság egyetértésével, részben anélkül).

A tényállás tisztázása során az ügyészségnek a gyanúsítottra nézve terhelő körülményeket is fel kell derítenie.

¹⁰ Szövetségi Törvénytár

¹¹ [www.callnrw.dr/broschurenservice/download\(90/strafprozess.pdf](http://www.callnrw.dr/broschurenservice/download(90/strafprozess.pdf)

Ha a nyomozás folyamán elfogatóparancs elrendelésére kerül sor, az ügyészség a nyomozási bíróhoz fordul. Ennek alapján a szabadságelvonásról való döntés személyi és tárgyi függetlenségi garanciákkal rendelkező bíró feladata (Német Alkotmány 104. cikkének (2) bek.)¹²

A nyomozás befejezésével az ügyészség dönt, hogy megszünteti-e az eljárást vagy vádat emel. Ha nem elegendők a bizonyítékok a vádemeléshez, az ügyészség megszünteti az eljárást a tett elkövetése gyanújának hiányára hivatkozva. Ha a nyomozás eredményeképp a tettes bűnössége csekély fokban állapítható meg, és a bűnüldözéshez való közérdek sem áll fenn, az ügyészség szintén megszüntetheti az eljárást, amennyiben a büntetendő cselekmény csak vétség.

2. Köztes eljárás

A nyomozási eljárás befejezésével, a vádemeléssel kezdetét veszi a köztes eljárás. Ebben a szakaszban a bíróság arról dönt, hogy megkezdje-e a főeljárást, a főtárgyalás időpontját kitűzze-e.

Ehhez járul a vádlott elleni vádirat, és foglalkozik az esetleges kifogásokkal és indítványokkal. A bíróság felvehet önálló bizonyítékokat, vagy ezt elrendelheti.

Ha a bíróság véleménye szerint a vádlott a bűncselekmény elkövetésével nem minden kétséget kizáróan gyanúsítható, a bíróság mellőzi a főeljárás megindítását.

Ellenkező esetben dönt a főeljárás megindításáról, a vádat adott esetben változtatásokkal – a főtárgyalásra bocsátja és meghatározza a tárgyalás időpontját.¹³

3. A főeljárás

A főtárgyalást elrendelő bíróság előtt zajlik a büntetőeljárás súlypontja. Hogy melyik bíróság illetékes a tárgyalás lefolytatására, az elkövetett cselekmény módjától és súlyától függ a bírósági szervezeti törvény alapján.

A bűncselekmény súlyától függően a helyi bíróság bírása egyesbíróként, vagy társasbírósként dönt, mely a helyi bíróság hivatásos bírójából és két laikus „bíróból” ún. ülnökökből áll, vagy pedig a tartományi bíróság

¹² [www.callnrw.dr/broschurenservice/download\(90/strafprozess.pdf](http://www.callnrw.dr/broschurenservice/download(90/strafprozess.pdf)

¹³ [www.callnrw.dr/broschurenservice/download\(90/strafprozess.pdf](http://www.callnrw.dr/broschurenservice/download(90/strafprozess.pdf)

büntetőtanácsa dönt, mely három hivatásos bíróból, egyes esetekben két hivatásos bíró és két ülnök jár el.¹⁴

Bizonyos deliktumok esetén pl. komoly állam elleni bűncselekmények esetén 9 a legfelsőbb bíróság az első fok. Hogy melyik bíró vagy melyik büntetőtanács illetékes a döntés meghozatalára, a minden év elején a bírósági elnökség által elkészített munkaköri elosztás dönti el.

Ezen a módon garantálják, hogy az egyes esetekben a döntés meghozatalára kijelölt bíróságot absztrakt szabályok szerint személyre való tekintet nélkül – határozzák meg, tehát a törvényes bíróhoz való jogot senkitől sem vonhatják meg. Ez egy jogállami alapelv, melyet az alkotmány kifejezetten nevesít. Az Alkotmány 101. cikkének (1) bekezdése így szól:

„A kivételes bíróság megengedhetetlen. Senkitől sem tagadható meg a törvényes bíróhoz való jog.”

A fő tárgyalás a magyar Be-hez hasonlóan alakul, amelynek részletes ismertetésétől most eltekintենék (ügyész vádiratot felolvassa, kihallgatják a vádlottat, bizonyítékok felvétele stb.).

A bizonyítási eljárás befejeztével mindenekelőtt az ügyészség, aztán a vádlott és védője is szót kap észrevételeik és indítványaik előterjesztésére. A vádlottat, ha védő képviseli, megkérdezik kíván-e még valamit az érdekében észrevételezni.

A vádlott minden esetben élhet az utolsó szó jogával, mielőtt a visszavonulna tanácskozni. A bizonyítási eljárás eredményéről a bíróság szabadon a tárgyalás egészéből nyert meggyőződése alapján dönt. (bizonyítékok szabad mérlegelésének elve érvényesül)

Ha a bíróság a vádlott bűnösségéről nem győződött meg, ha a bűnösség utolsó kétsége is fennáll, nem hozhat ítéletet.¹⁵

A büntetőeljárás gyorsítására vonatkozóan a magyar szabályozásnak megfelelően külön könyvben, a törvény 6. Könyvében, a külön eljárások körében találunk rendelkezéseket.

A 6. könyv a következő külön eljárásokat tartalmazza (Besondere Arten des Verfahrens):

1. Fejezet: Büntetőparancs (Verfahren bei Strafbefehlen) (Art. 407-421).
2. Fejezet: Biztonsági eljárás (Sicherungsverfahren) (Art. 413- 416).
- 2a. Fejezet: Rövidített eljárás (Beschleunigtes Verfahren) (Art. 417- 429).
3. Fejezet: Elkobzás és vagyonekobzás (Verfahren bei Einziehungen und Vermögensbeschlagnahmen) (Art. 430-443).

¹⁴ [www.callnrw.dr/broschurenservice/download\(90/strafprozess.pdf](http://www.callnrw.dr/broschurenservice/download(90/strafprozess.pdf)

¹⁵ [www.callnrw.dr/broschurenservice/download\(90/strafprozess.pdf](http://www.callnrw.dr/broschurenservice/download(90/strafprozess.pdf)

4. Fejezet: Jogi személlyel és személyi egyesülésekkel szemben pénzbírság kiszabására irányuló eljárás (Verfahren bei Festsetzung von Geldbuße gegen juristische Personen und Personenvereinigungen) (Art. 444-448).

Ezek közül az eljárások közül kettő szolgálja az eljárás elhúzódsának megakadályozását:

- a büntetőparancs, és
- a rövidített eljárás.

A büntetőparancs¹⁶ (Strafbefehl)

Büntetőparancs kizárólag írásbeli, sommás eljárás az olyan egyszerű ügyek elintézésére, melyekben a helyi bíróság illetékes. Alkalmazásának feltétele, hogy az ügyész készítsen egy büntetőparancs-tervezetet, melyben leírja az ügy részleteit és például egy meghatározott összegű pénzbüntetést kér,¹⁷ hogy a bíróságnak ne legyen fenntartása a büntetőparancsral kapcsolatban, továbbá szükség van arra is, hogy a terhelt alaposan gyanúsítható legyen a bűncselekmény elkövetésével. (StPO 407-408. §)¹⁸ Az „alku” során az ügyész felajánlja, hogy kezdeményezi a büntetőparancsot, a védő pedig jelzi, hogy védenca nem fog kifogással élni. Mivel az ügyész a büntetőparancsra irányuló indítványát a terhelt előzetes meghallgatása nélkül közvetlenül a bírósághoz nyújtja be, ezért fennáll az a veszély, hogy a terhelt a büntetést túl súlyosnak tartja, kifogással fog élni, amely jelentős költségeket von maga után, mert az ügy nyilvános főtárgyalásra kerül. Ezért ajánlatos, hogy az ügyész és a védő a büntetőparancs-tervezet bírósághoz való benyújtása előtt az indítványozott büntetésről megegyezzen.¹⁹

A bíróság részéről is elindulhat az egyezkedés az ügyésszel, ha a jogi minősítés vagy a büntetés kérdésében az ügyészi indítványtól el akar térni, mert a büntetőparancs kibocsátására csak a bíróság és az ügyészség teljes

---

¹⁶ Stafprozessordnong mit Einführungs 39. Auflage 2005 Beck-Texte imdtv Deutscher Taschenbuch Verlag 140. o. 407. §

¹⁷ Jogkövetkezmény lehet még: a pénzbírság jogi személlyel szemben, közúti járművezetéstől eltiltás, elkobzás, elítélés nyilvánossága és egy évig terjedő felfüggesztett szabadságvesztés: In: Stafprozessordnong mit Einführungs 39. Auflage 2005 Beck-Texte imdtv Deutscher Taschenbuch Verlag 140. o. 407. § (Rechtsfolgen der Tat)

¹⁸ Stafprozessordnong mit Einführungs 39. Auflage 2005 Beck-Texte imdtv Deutscher Taschenbuch Verlag 140. o. 407-408. §

¹⁹ Schmiedt-Hieber: Verstandigungen im Strafverfahren. Möglichkeiten und Grenzen für die Beteiligten in den Verfahrensabschnitten, 1986, München, 6.

egyetértésével kerülhet sor. Ha az egyeztetési próbálkozás nem sikerül, ki kell tűzni a főtárgyalást.²⁰ Mindezek után a büntetőparancsot kézbesítik a vádlottnak, aki azt vagy elfogadja és a pénzbüntetés kifizetése által mentesül a további eljárás terheitől, vagy pedig visszautasítja, vállalva ezzel a bizonytalan kimenetelű rendes eljárással járó kockázatot. Előfordulhat, hogy az ügyészség a büntetőparancs indítványozását a terhelt előzetes beismerő vallomásától teszi függővé. Ezekben az esetekben a büntetőparancs ellenszolgáltatása a beismerés. Kétségtelen, hogy ilyenkor a terheltre ez nyomást gyakorol és kimeríti a jogellenes fenyegetés tilalmát.²¹

A büntetőparancsot egyre szélesebb körben alkalmazzák, ami ennek a rendelkezésnek az újragondolását tette lehetővé. 1975 és 1979 között csak azok az ügyek tartoztak ide, melyekben egyesbíró volt illetékes. 1979-ben kiterjesztették az alkalmazást ülnökbíróság hatáskörébe tartozó ügyekre is, amely azzal a következménnyel járt, hogy a csekély súlyú bűncselekmények mellett a nagyobb súlyúak is elintéződhettek ilyen módon.²²

A büntetőparancsban tartalmaznia kell (StPO 409. § Inhalt des Stafbefehls):

- a megvádolt személy személyi adatait
- a védő nevét
- a bűncselekmény pontos megjelölését
- az elkövetés helyét, idejét
- a jogszabályhelyek pontos hivatkozását
- a bizonyítási eszközöket
- a jogkövetkezményt
- a jogorvoslatra való kioktatást.²³

A rövidített eljárás (Beschleunigtes Verfahren)²⁴

A rövidített eljárás az az egyes büntető bíró előtti vagy „ülnökbíráskodás” (schöffengericht), azaz tanácsban eljáró bíróság előtti eljárás, amikor az ügyész a vádat írásban vagy szóban terjeszti elő.²⁵ (StPO 417. §) Feltételei a magyar „bírószág elé állításos” eljáráshoz hasonlóak, azaz a tényállásnak egyszerűnek kell lennie és a bizonyítási eljárás is egyszerű kell hogy legyen.

²⁰ StPO 408. § Abs.2.S.1.

²¹ Schmidt-Hieber: i. m. 39. o.

²² Schmidt-Hieber: uo. 42. o.

²³ Strafprozessordnung mit Einführungs 39. Auflage 2005 Beck-Texte imdtv Deutscher Taschenbuch Verlag 141. o. 409. §

²⁴ Strafprozessordnung mit Einführungs: i. m. 143. o. 417. §

²⁵ Strafprozessordnung mit Einführungs: uo. 143. o. 417. §

A gyorsított eljárásban az ügyész indítványa és a főtárgyalás között 6 hét telhet el maximálisan. Nem szükséges írásbeli vádirat, hanem a magyar eljáráshoz hasonlóan elegendő a szóbeli vádemelés, amelynek lényegét az ügyész jegyzőkönyvbe mondja²⁶ (StPO 418. §). (Magyarországon ennek megfelelője az ügyész által írásban tett feljegyzés.)

A védő részvétele a magyar szabályoktól eltérő, mert míg Magyarországon minden esetben szükség van védő részvételére, addig Németországban akkor kötelező védőt kirendelni, ha a vádlottat 6 hónapot meghaladó szabadságvesztésre ítélik. (StPO 418. § (4))

A gyorsított eljárásban egy évet meghaladó szabadságvesztést nem lehet kiszabni a bíróságnak. (StPO 419. §)

A magyar bíróság elé állításhoz hasonlóan, amennyiben a fenti feltételek az ügy nem felel van, akkor mód van az ítélet meghozataláig az ügyet a rendes eljárás szabályaira utalni. (StPO 419. § (2))

A bizonyítási eljárásnál speciális, hogy a tanú kihallgatását lehet pótolni azzal, hogy felolvassák a korábban nyomozás során tett vallomását, amelyre a magyar Be. nem ad lehetőséget.²⁷ (StPO 420. §)

Ezt követően tekintsük át, hogy az eljárás a vádlott távollétében külön eljárás miként érvényesül a német jogban.

A terhelt távollétére vonatkozóan azonban külön eljárást nem tesz lehetővé a törvény, arra az elsőfokú eljárás során van lehetőség.

2. könyv 8. rész: Eljárás a távollévő terhelttel szemben (Verfahren gegen Abwesende) (Art. 276-291)

A szabályozás egy törvényi fikciót állít fel a távollévő terhelt fogalmára vonatkozóan:²⁸ „A terhelt akkor minősül távollévőnek, ha a tartózkodási helye ismeretlen vagy külföldön tartózkodik és az illetékes bíróság elé állítása nem hajtható végre, illetve nem tűnik elérhetőnek.” (§ 276)

A terhelt tartózkodási helye akkor ismeretlen, ha a bűnüldöző hatóságok és a bíróság azt nem ismeri és az ügy jelentőségének megfelelő nyomozással sem deríthető ki, továbbá megalapozott kilátás sem mutatkozik arra vonatkozóan, hogy hamarosan ismertté válik.

²⁶ Strafprozessordnung mit Einführungs: uo. 144. o. 418. §

²⁷ Strafprozessordnung mit Einführungs: i. m. 144. o. 420. §

²⁸ Löwe-Rosenberg: Die Strafprozessordnung und das Gerichtsverfassungsgesetz Großkommentar, Walter de Gruyter Berlin. New York, 2001. 345. o.

A külföldön tartózkodás akkor akadály a bíróság elé állításnak, ha a terhelt tárgyaláson való megjelenése idézés vagy a kiadatási kérelem alapján nem valószínűsíthető meg, illetve nem tűnik elérhetőnek.²⁹

A szabályozás célja azonban nem a terhelt büntetőjogi felelősségéről való döntés, amely a büntetőeljárás teljes lefolytatását kívánná meg sajátos szabályozási technikával, hanem a „rendes” eljárás lefolytatásához a bizonyítási eszközök biztosítása. A törvény kifejezetten meghatározza ezt a célt:

„A terhelt távollétében főtárgyalás nem tartható. A terhelt távollétében lefolytatható eljárás feladata a jövőbeli eljáráshoz a bizonyítási eszközök biztosítása. (§ 285) Ennek megfelelően a jogi képviselőt nem kötelező, és azt a terhelt hozzátartozója is elláthatja, meghatalmazás sem szükséges hozzá.” (§ 286)

Garanciális szabály, hogy a terheltnek jogában áll az eljárás további menetének a megismerése. Amennyiben a terhelt tartózkodási helye ismertté válik, a bíró jogosult az értesítésre. (§ 287 I., II.)

A megjelenésre való felszólítás egy vagy több nyilvános lapban történő közzététellel valósul meg, amely vagy a bíróság előtti megjelenésre hív fel vagy tartózkodás helyének bejelentésére. (§ 288)

Amennyiben a főtárgyalás megnyitása után megállapítást nyert a terhelt távolléte, sor kerül a még szükséges bizonyítás lefolytatására. (§ 289)

Kényszerítő eszközként a törvény lehetőséget nyújt a bíróságnak elfogatóparancs kibocsátása helyett amennyiben annak kibocsátási feltételei fennállnak vagyonekobzás elrendelésére.³⁰ Ennek kibocsátása azonban csak olyan bűncselekmények esetén lehetséges, amelyek 6 hónapig terjedő szabadságvesztéssel, vagy 180 napi tételt meg nem haladó pénzbüntetéssel fenyegetettek. A vagyonekobzást elrendelő határozatot szövetségi lapban, vagy a bíró megítélése szerint más nyilvános lapban kell közzétenni. (§ 290, 291)

Meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt. A megszüntetés ugyanabban a nyilvános lapokban történő közzététellel valósul meg, mint amelyekben az elrendelést közzétették. (§ 293)

A bíróság biztonsági kíséretet rendelhet el. Ez az intézmény a vizsgálati fogságot hivatott helyettesíteni, illetve annak elkerülését teszi lehetővé, azonban kizárólag arra a bűncselekményre vonatkozóan, amelyre elrendelték. Megszűnik, ha a bíróság szabadságvesztést szab ki, vagy a terhelt intézkedéseket tesz a szökésére vonatkozóan, illetve ha a terhelt az előírt feltételeket nem teljesíti. (§ 295)

²⁹ Lutz Meyer-Großner Strafprozessordnung Verlag C.H.Beck München 2005. 1046. o.

³⁰ Kühne, H.-H.: Strafprozessrecht, Eine systematische Darstellung des deutschen und europäischen Strafverfahrensrechts, C.F.Müller Verlag Heidelberg 2003. 566. o.

A terhelt kötelező jelenlétének alapelvét a törvény 231. §-a mondja ki. (Anwesenheitspflicht des Angeklagten) Ez alóli kivételt jelentenek ezek a rendelkezések. A törvény ezen kívül lehetővé teszi a távollétét a főtárgyalás során, amennyiben a vádat már közölték vele és a bíróság a további jelenlétét nem tartja szükségesnek. (§ 231 II.)

A távolléte megengedett továbbá, ha szándékos vagy vétkes magatartása következtében olyan állapotban van, amely kizárja a tárgyalóképességét és a bíróság a távollétét nem tartja elengedhetetlennek. (§ 231a)

Összegzésképpen megállapítható, hogy a német büntetőeljárás törvény habár lehetővé teszi a terhelt távollétében történő eljárást, ezt kizárólag az elsőfokú eljárás során, a főtárgyalásra vonatkozó rendelkezések között biztosítja. Így nem nyújt megfelelő lehetőséget a büntetőjogi felelősség tisztázására, amennyiben a terhelt ismeretlen helyen, vagy külföldön tartózkodik.

IV. Lengyel modell

Az 1928. évi lengyel büntetőeljárás törvény, számos más országhoz hasonlóan, olyan büntetőeljárás modellt követett, amelyben az ügyészi-rendőrségi nyomozás alakszerűtlen volt, de annak keretében bizonyos bírósági cselekményeket is lehetett foganatosítani, mindez bírósági vizsgálattal párosult, a vizsgálóbíró intézményével együtt.³¹

Ez a jogszabály és később számos más külön jogszabály, bevezettek egyes külön eljárásokat, amelyek a lefolyásukat tekintve különböztek a rendesnek (típusosnak) tekintett eljárástól.

Egy részük – mindenekelőtt az egyszerűsített és tárgyalás mellőzésével folytatott eljárás redukált (korlátozott) egyes intézményeket és alaki követelményeket, ez hozzájárult az eljárás gyorsításához.

1981-ben megjelent az eljárás törvény alapvető módosítása, amely 1985-1988 között a kivételes rendelkezések nyomán kiterjesztette a külön eljárások – az egyszerűsített és gyorsított eljárások – alkalmazását, korlátozva a terhelt védekezési jogát.³²

1988-ban hatályát veszítette a kivételes törvény, de egyes rendelkezései, többek között a külön eljárás szabályai tartósan az eljárás törvény részévé váltak.

1987-ben új bizottság alakult a büntető-eljárás jog reformjának előkészítésére, és célként tűzték ki az eljárás tökéletesítését a bűnözés elleni

---

³¹ Tylman, J.: Konceptciók a büntetőeljárás egyszerűsítésére Lengyelországban. Magyar Jog 1997/1. sz. 45. o.

³² Tylman, J.: i. m. 45. o.

küzdelem hatékonyabbá tétele érdekében, de a védekezés jogának és a felek érdekeinek csorbitása nélkül. Így született meg a korábban hatályos büntető-eljárásjogban:

- az egyszerűsített eljárás
- a gyorsított eljárás
- a tárgyalás mellőzése.

Később az 1992-es tervezetben a külön eljárások számát csökkentették és módosítottak egyes külön eljárások rendszerén.

Így a tervezet nem tartja fenn a távollévők ellen lefolytatandó eljárást és nem tartalmaz önálló gyorsított eljárást sem.³³ A tervezet szerinti egyszerűsített eljárás egyesíti az eddigi egyszerűsített és gyorsított eljárást.

Egyszerűsített eljárás

Az egyszerűsített eljárásra elvileg a háromévi szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények esetében kerülhet sor, és kivételesen akkor is helye lehet, ha a vádlott őrizetben vagy előzetes letartóztatásban van. (Ez utóbbit a gyorsított eljárás szabályaiból vette át.)

Tárgyalás mellőzése

Megmaradt a tárgyalás mellőzése mellett folytatott eljárás, tekintettel arra, hogy tehermentesíteni kell a helyi bíróságokat és erre az eljárásra jóval szélesebb körben lehet hivatkozni. A tervezet a tárgyalás mellőzésével hozott határozat kapcsán bevezeti a *reformatio in peius* tilalmát abban az esetben, ha kifogással él és kifejezetten elismeri a feleknek azt a jogát, hogy a büntetőparancs kiadása céljából tartott ülésen részt vehessenek.³⁴

Meg kell még említenünk az eljárást egyszerűsítő rendelkezések kapcsán, hogy a lengyel büntetőeljárás kódex 333. cikke szerint mód van arra, hogy amennyiben a vádlott a tárgyalás elején beismeri a bűnösségét, a bíróság részben vagy egészben mellőzheti a bizonyítási eljárást, és az elkövető személyiségének elemzésére, a büntetés kiszabására és az esetleges kártérítési igény elbírálására térhetne át.

³³ A módosítások mindenekelőtt arra irányultak, hogy a lengyel szabályokat összhangba hozzák a nemzetközi emberi jogi alapelvekkel.

³⁴ A gyakorlat képviselői ezzel kapcsolatosan Lengyelországban olyan bíráló megjegyzéseket tettek, hogy ezek az új biztosítékok arra indíthatják a bírakat, hogy mellőzzék e jogintézményt.

„A jelenlévő felek hozzájárulásával a bíróság jogosult csak részben lefolytatni a bizonyítási eljárást, ha a bűnösséget beismerő vádlott nyilatkozatával szemben nem merül fel kétség.

A fentiekből is kitűnik néhány külföldi állam büntető eljárásjoga kapcsán, hogy mindenhol igyekeznek eljárást egyszerűsítő modelleket a büntető eljárásjogba beültetni, hiszen, mint azt Momcilo Grubac is kifejti:

„A hagyományos büntetőeljárásról mindinkább bebizonyosodik, hogy nem eléggé hatékony és ésszerű, ezzel szemben a mai bűnözés elleni harc eszközeként felettébb lassú. Nem elégíti ki sem a terhelt elvárásait, akinek joga a gyors és ésszerű eljárás, sem a társadalmi közösséget, melynek biztos és hatékony eszközre van szüksége a bűnözés elleni küzdelemben.”³⁵

V. Francia modell

*Enquete de flagrante*³⁶

Gyorsított eljárás, melynek az olyan elkövetővel szemben van helye, akit:
tetten értek, és
8 napon belül lefolytatják az eljárást.

Ezekben az ügyekben az ún. „police judiciaire” (bűnügyi rendőrség) nyomoz, amely közvetlen kapcsolatban áll az ügyészséggel. Amennyiben az ügyész úgy ítéli meg, átveheti az ügy további nyomozását, de mindenképpen felügyeli a nyomozást.

A nyomozás végén az ügyész kibocsát egy ún. „ordonance pénale”-t, (büntetőparancsra irányuló indítványt), amelyről a bíróság (tribunal de police) fog dönteni, mégpedig úgy, hogy főtárgyalást nem tart.

*Citation directe (közvetlen idézés)*³⁷

Ennek a gyorsított eljárásnak a lényege, hogy az elkövetőt az ügyész a bírósági főtárgyalásra (tribunal de police) közvetlenül idéz. A francia eljárási rendszerben a magyar rendszertől eltérően a büntető eljárás az alábbi szakaszokból tevődik

³⁵ Grubac, M.: A büntetőeljárás ésszerűsítése az eljárási formák egyszerűsítése útján. In: Cséka Ervin emlékkönyv 1992. Szeged Acta Juridica Tomus XII. 175. o.

³⁶ Kühne, H-H.: Strafprozessrecht, Eine systematische Darstellung des deutschen und europäischen Strafverfahrenrechts, C.F.Müller Verlag, Heidelberg, 2005. 594. o.

³⁷ Kühne, H-H.: i. m. 595. o.

össze: nyomozásvizsgálat (a francia rendszer ismeri, a magyar büntetőeljárás nem) – ügyészi szakaszbírói eljárás (I.fokú, II.fokú, III.fokú) – és rendkívüli perorvoslatok.

Ennek fényében a francia „citation directe” eljárásban a vizsgálóbírói szakaszt „átugorják”, amivel az eljárást meggyorsítják. Ennek az eljárásnak főleg vétségekkel és szabálysértésekkel szemben van helye.

Ezen két francia megoldásnál mindenképpen párhuzamot kell vonnunk a magyar bíróság elé állítás és tárgyalás mellőzéses eljárással, hiszen az első esetben főtárgyalás nélkül a tárgyalás mellőzéses eljárást vélhetjük felfedezni, addig a második esetben a gyorsított eljárásban, amikor az ügyész a főszerep a bíróság elé állítás franciaországi változatát láthatjuk.

VI. Összegzés

Ebben a fejezetben az eljárást gyorsító rendelkezéseket az EU egyes tagországaiban, Olaszországban, Németországban, Ausztriában, Lengyelországban és Franciaországban vizsgáltuk meg. Különösen arra voltunk kíváncsiak, hogy a Magyarországon létező eljárást gyorsító intézmények mennyire vannak jelen ezen tagországokban. Mindezek alapján az alábbi következtetéseket vonhatjuk le:

Olaszországban a törvény külön könyvet rendel a külön eljárásoknak: Libro Sesto Procedimenti speciali (Art 438-464) néven. Összesen öt külön eljárás létezik, amelyek az alábbiak:

1. rövidített eljárás (*Giudizio abbreviato*) (Art 438-443)

A bíró a felek egyetértésével már az előzetes tárgyaláson ítéletet hoz, amely egyharmaddal alacsonyabb büntetést tartalmazhat a törvényben előírtnál. A terhelt így viszont lemond a fő tárgyalás biztosította jogi garanciákról. Így tehát a büntetőeljárás megrövidüléséért (a főtárgyalás mellőzésének eredményeként) és a bíróságok tehermentesítéséért a büntetés csökkenése a „jutalom”³⁸

2. Büntetés alkalmazása indítványra (*Applicazione della pena su richiesta delle parti*) (Art 444-448)

Ennek a lényege, hogy mind a terhelt, mint az ügyész kérvényezheti a bírónál a büntetési nem és mérték megjelölésével, hogy egyharmadával csökkentett helyettesítő büntetést, pénzbüntetést, vagy szabadságvesztést szabjon ki. Feltétele azonban, hogy az így kiszabott szabadságvesztés büntetés önmagában vagy pénzbüntetéssel együtt nem haladhatja meg a két évet.

³⁸ Honert, A.: . m. 295. o.

3. Gyorsított eljárás (*Giudizio direttissimo*) (Art 449-452)

Alkalmazásának célja a „drága” és hosszú általános eljárás korlátozása. Feltételei hasonlóak a magyar szabályozáshoz. Az alapvető különbség a magyar szabályozáshoz képest abban jelentkezik, hogy a határidők lényegesen rövidebbek: a tettenéréskor elfogott gyanúsítottat 48 órán belül kell az ügyésznek az illetékes bíró elé állítania. Ha viszont az ügyész úgy látja, hogy ugyan viszonylag tiszta bizonyítási helyzetből indulhat ki, de a gyorsított eljárás rövid határideje a nyomozáshoz nem elég, indítványozhatja a közvetlen eljárást (*giudicio immediato*, 453-458. Art.), amelyben 90 nap áll rendelkezésre a nyomozás lefolytatására.

4. Közvetlen eljárás (*Giudizio immediato*) (Art 453-458)

Mind az ügyész, mind a terhelt kérheti az eljárás alkalmazását. Az ügyész számára ebben az esetben 90 nap áll rendelkezésre a nyomozás lefolytatására. Tárgyalásra ebben az esetben sem kerül sor.

5. Büntetőparancs (*Procedimento per decreto*) (Art 459-464)

Csak pénzbüntetéssel büntetendő bűncselekmény esetén alkalmazható az ügyész indítványára. Az így kiszabott büntetés a törvény által előírt büntetést a felére is lecsökkentheti, azonban el kell érnie az általános törvényi minimum értékét.

Ausztriában az osztrák büntető eljárási törvény XXX fő részből áll, amelyben a XXIV fejezet foglalkozik az eljárást gyorsító külön eljárásokkal:

A büntetőparancssal (*Strafbefehl* Art 407-412), a rövidített eljárással (*Beschleunigtes Verfahren* Art 417-420) és az Eljárás az ismeretlen, távollévő és szökésben lévő terhelt ellen (*Vom Verfahren gegen Unbekannte, Abwesende und Flüchtige* Art 412-420).

Németországban a törvény nyolc könyvre tagozódik. A büntetőeljárás gyorsítására vonatkozóan a magyar szabályozásnak megfelelően külön könyvben, a törvény 6. könyvében, a külön eljárások körében találunk rendelkezéseket. A 6. könyv a következő külön eljárásokat tartalmazza (*Besondere Arten des Verfahrens*):

1. Fejezet: Büntetőparancs (*Verfahren bei Strafbefehlen*) (Art. 407-421)
2. Fejezet: Biztonsági eljárás (*Sicherungsverfahren*) (Art. 413-416)
- 2a. Fejezet: Rövidített eljárás (*Beschleunigtes Verfahren*) (Art. 417-429)
3. Fejezet: Elkobzás és vagyonekbevitel (*Verfahren bei Einziehungen und Vermögensbeschlagnahmen*) (Art. 430-443)
4. Fejezet: Jogi személlyel és személyi egyesülésekkel szemben pénzbírság kiszabására irányuló eljárás (*Verfahren bei Festsetzung von Geldbuße gegen juristische Personen und Personenvereinigungen*) (Art. 444-448).

Lengyelországban 1987-ben új bizottság alakult a büntető-eljárásjog reformjának előkészítésére és célként tűzték ki az eljárás egyszerűsítését, tökéletesítését. Így született meg:

- az egyszerűsített eljárás
- a gyorsított eljárás
- a tárgyalás mellőzése.

Később az 1992-es tervzetben a külön eljárások számát csökkentették, amely már nem tartalmazta a gyorsított eljárást.

Az egyszerűsített eljárásra elvileg a háromévi szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények esetében kerülhet sor és kivételesen akkor is helye lehet, ha a vádlott őrizetben vagy előzetes letartóztatásban van (ez utóbbit a gyorsított eljárás szabályaiból vette át).

Franciaországban létezik az ún. Enquete de flagrance jogintézménye, amely olyan gyorsított eljárás, olyan elkövetővel szemben, akit tetten értek és 8 napon belül lefolytatják vele szemben az eljárást.

Ezekben az ügyekben az ún. „police judiciaire” (bűnügyi rendőrség) nyomoz, amely közvetlen kapcsolatban áll az ügyészséggel. A nyomozás végén az ügyész kibocsát egy ún. „ordonance pénale”-t (büntetőparancsra irányuló indítványt), amelyről a bíróság (tribunal de police) fog dönteni, mégpedig úgy, hogy főtárgyalást nem tart.

A másik eljárást gyorsító intézmény a Citation directe (közvetlen idézés), amelynek lényege, hogy az elkövetőt az ügyész a bírósági főtárgyalásra (tribunal de police) közvetlenül idézi meg.

Mint az eddigiekből is kitűnik, ezekben az országokban is megtalálhatók a Magyarországi eljárást gyorsító külön eljárások párjai, csak más feltételekkel, és nem pont azonos elnevezésekkel: így a büntetőparancs, a bíróság elé állítás, vagy az eljárás a távollévő terhelttel szemben.

Anita Nagy

Comparative criminal procedural law, special regard to special procedure

Summary

In international looking out I have examined the procedure accelerator taking action in EU's single member states, particularly in Italy, Germany, Austria, in Poland and in France. I was curious about how much the institutions accelerating procedure, existing on Hungary, are on a sign in these member states especially. All these I deducted the undermentioned inferences on its basis:

In Italy the law orders a separate book for the separate procedures: namely Libro Sesto - Procedimenti speciali (Art 438-464). Altogether five separate procedure exist, which are the undermentioned ones:

1. Abridged procedure (Giudizio abbreviato) (Art 438-443)

The judge passes sentence with the halves agreeing already on the preliminary negotiation, that may imply a lower punishment with a third prescribed in the law. The burdened resigns the legal guarantees insured by the main negotiation. Thus for the shortening of the criminal procedure (as the result of the trial's omission), and the "reward" for the courts' discharge is the decrease of the punishment.

2. Applying a punishment to a proposal (Applicazione della pena su richiesta delle parti) (Art 444-448)

The essence of this is that all the burdened, as the prosecutor can apply for it at the judge with the indication of the type of punishment and measure, that it imposes a third diminished substituent punishment, fine or an imprisonment. Its condition is that the imposed imprisonment punishment merely or together with a fine can not be exceed over two years.

3. Summary procedure (Giudizio direttissimo) (Art 449-452)

The aim of the application is the limitation of the "expensive" and a long general procedure. The fundamental difference from the Hungarian regulation is presented in, that the deadlines are significant shorter: Catching in the act the prosecutor has to place a captured suspect inside 48 hours in front of the competent judge.

If the prosecutor thinks that he may set out from a relatively clear demonstration situation, but the short deadline of the summary procedure to the investigation is not enough, he can propose the direct procedure (giudicio immediato, 453-458 Art.), in which 90 days stand for a provision on conducting the investigation.

4. Direct procedure (Giudizio immediato) (Art 453-458)

All the prosecutor, all the burdened may ask for the application of a procedure. In this case 90 days stand for the prosecutor for the provision on conducting the investigation. In this case there is not any negotiating.

5. Summary conviction (Procedimento lawsuit decreto) (Art 459-464)

It is applicable in the case of such crimes, which is punished by a fine and only for the prosecutor's proposal. This kind of imposed punishments can be decreased the prescribed punishment by the law to its half, but it has to attain the general law value at least.

In Austria the Austrian punisher procedure law consists of XXX parts, in which the XXIV chapter deals with the separate procedures accelerating procedure.

With the summary conviction (Strafbefehl Art 407-412), with the abridged procedure (Beschleunigtes Verfahren Art 417-420) and with the procedure, which is unknown from the absent and against burdened one in an escape. (Vom Verfahren gegen Unbekannte, Abwesende und Flüchtige Art 412-420)

In Germany the law consists of eight books. According to the accelerating criminal procedure – suitable to the Hungarian regulation – we find provisions in a separate book, in the 6th book of the law, among the separate procedures. The 6th book implies the next separate procedures (Besondere Arten des Verfahrens):

1. Chapter: Summary conviction (*Verfahren bei Strafbefehlen*) (Art. 407- 421)
2. Chapter: Security procedure (*Sicherungsverfahren*) (Art. 413- 416)
- 2 a. Chapter: Shortened procedure (*Beschleunigtes Verfahren*) (Art. 417- 429)
3. Chapter: Confiscation and wealth confiscation (*Verfahren bei Einziehungen und Vermögensbeschlagnahmen*) (Art. 430-443)
4. Chapter: With a legal entity and procedure being aimed at the imposition of a fine opposite personal unions (*Verfahren bei Festsetzung pulls over Geldbuße gegen juristische Personen und Personenvereinigungen*) (Art. 444-448).

In Poland a new commission was developed for the reform of the punisher procedural law in 1987 and they aim was the simplification of the procedure, its improvement. Thus it was born the existence of

- the simplified procedure
- the summary procedure
- the omission of the negotiation.

Later the number of separate procedures were reduced in the 1992 draft, which did not imply the summary procedure already.

It can get to the simplified procedure theoretically in the case of crimes, which are threatened with the three years' imprisonment, and exceptionally can get a place, if the defendant is in a custody or in pre-trial detention. (this latter one was taken over from the summary procedure rules)

In France it exists the the legal institution so called *Enquete de flagrance*, which is such a acceleratating procedure, which is opposite with the perpetrator who was caught in the act, and it is taken place the procedure about him inside 8 days.

In these cases the so called „*police judiciaire*” (criminal police) investigates, that is connected with the public prosecutor's department. On the end of the investigation the prosecutor issues a so called „*ordonance pénale*” (proposal being aimed at summary conviction), from which the court the (*tribunal de police*) will decide, namely that it does not keep a trial.

The other acceleratating procedure institution is *Citation directe* (direct quoting), the essence of which, that the prosecutor (*tribunal de police*) summons directly the perpetrator to the judicial trial.

As we can see from the previously mentioned ones, in these countries can be found the pair of separate procedures of the Hungarian acceleratating procedure, only with different conditions and not with the same names: so the summary conviction, in front of the court statement or the procedure opposite to the absent of burdened one.